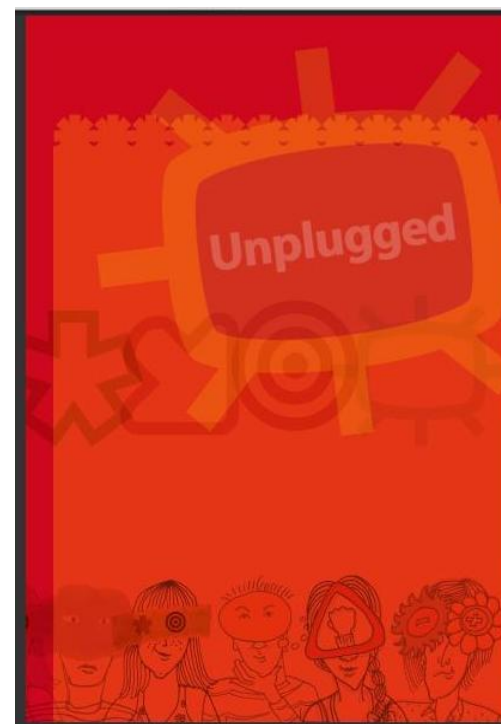
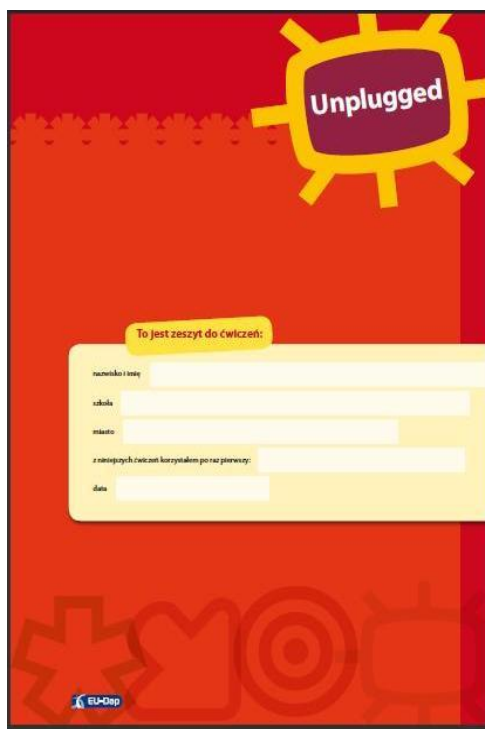


Wybrane programy profilaktyczne





Program UNPLUGGED



Krajowe Biuro do Spraw
Przeciwdziałania Narkotomii

PROFNET

WSPARCIE ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH
REALIZUJĄCYCH PROFILAKTYKĘ UZALEŻNIEN



Ogólne informacje na temat programu

- Program Przeciwdziałania Przyjmowaniu Substancji Uzależniających przez Uczniów „**Unplugged**” opracowany został w ramach programu EU-Drug Abuse Prevention (EU DAP) finansowanego przez KE
- Stanowi efekt pracy specjalistów z 9 centrów w 7 krajach UE - Belgia, Niemcy, Hiszpania, Grecja, Włochy, Austria, Szwecja.
- Projekt został pilotażowo wdrożony w ww. krajach i poddany ewaluacji w latach 2004-2006
- W II etapie program wdrożono również w Polsce i Czechach
- Program rekomendowany
- Skuteczność programu w odniesieniu do rozwiązania problemu używania substancji psychoaktywnych została potwierdzona w badaniach ewaluacyjnych
- Szkolenia dla nauczycieli, przygotowujące od realizacji programu prowadzą trenerzy przeszkoleni przez KBPN i ORE
- Lista trenerów na stronie KBPN i ORE.



Charakterystyka programu

- Program profilaktyki uniwersalnej
 - Grupa docelowa programu – młodzież szkolna w wieku 12-14 lat
 - Program adresowany do całych klas
 - Dodatkowa oferta adresowana do rodziców
- Cel programu:
 - Ograniczenie inicjowania używania substancji psychoaktywnych – tytoniu, alkoholu, narkotyków
 - Ograniczenie rozwoju intensywności używania – przejścia od fazy używania eksperymentalnego do fazy używania problemowego
- Oferta średnioterminowa
 - 12 spotkań 1- godzinnych dla uczniów
 - 3 spotkania dla rodziców

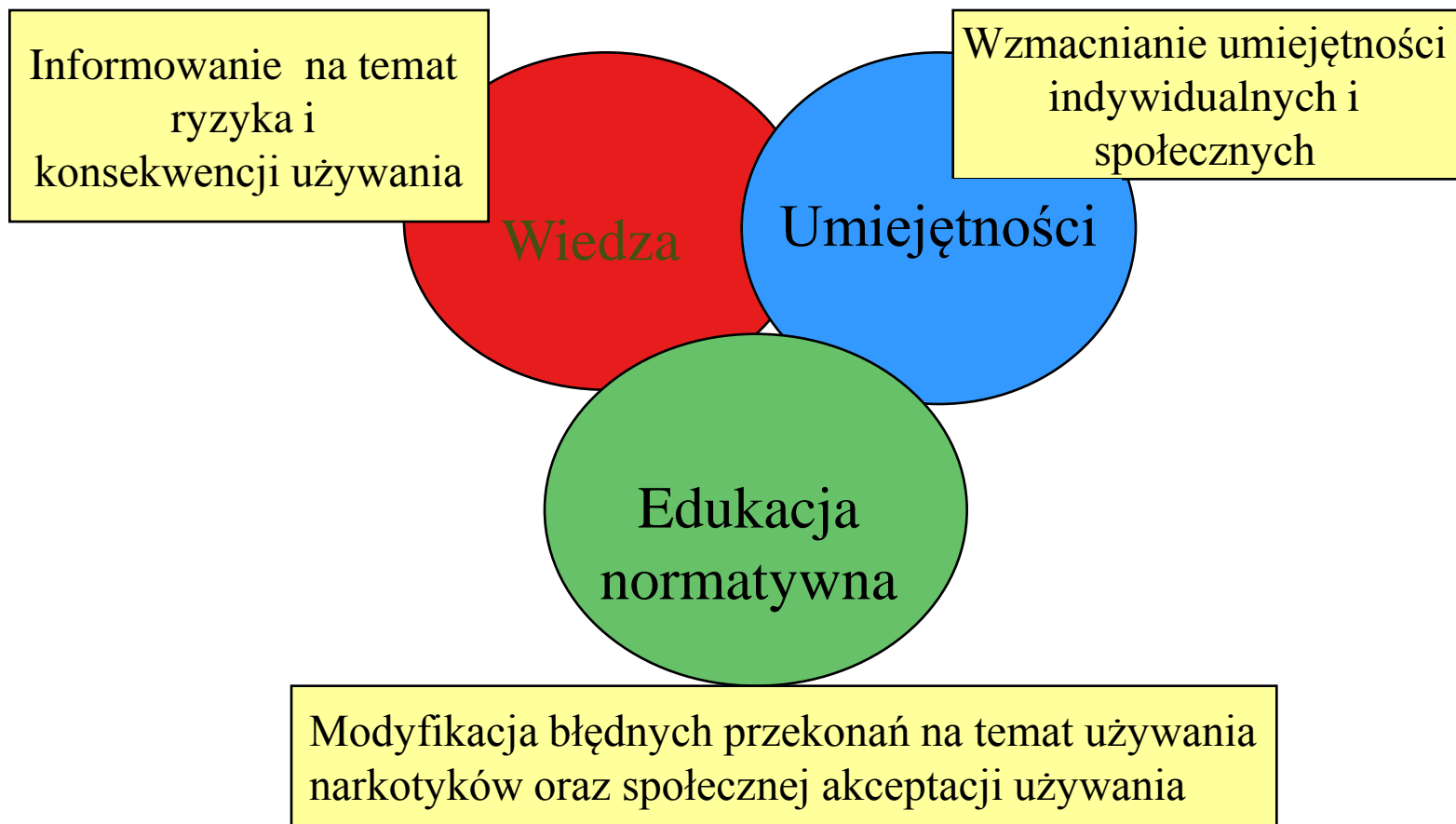


Podstawy teoretyczne

- pierwszy w Europie szkolny program profilaktyczny oparty na strategii Wszechstronnego Wpływu Społecznego (CSI)
- skuteczność w odniesieniu do rozwiązania problemu została potwierdzona w literaturze naukowej i sprawdzona w praktyce
- Odwołuje się do wiedzy o predyktorach używania substancji psychoaktywnych w okresie dojrzewania i sposobach ich modyfikowania
- uwzględnia wiedzę o czynnikach chroniących młodzież przed okazjonalnym i problemowym używaniem środków psychoaktywnych
- odwołuje się do wiedzy z psychologii rozwojowej, która konieczna jest w ustalaniu celów oddziaływań profilaktycznych adresowanych do grup dojrzewającej młodzieży



Strategia Wszechstronnego Wpływu Społecznego (CSI)



Tematyka zajęć

- konformizm, przejawy nacisku grupowego i sposoby radzenia sobie z nim,
- wiedza o czynnikach ryzyka i czynnikach chroniących przed piciem alkoholu, zróżnicowaniu podatności na alkohol w zależności od płci,
- przekonania normatywne na temat rozpowszechnienia zjawiska używania substancji psychoaktywnych wśród młodych ludzi,
- wiedza o przyczynach i następstwach palenia papierosów,
- umiejętność komunikowania swoich emocji,
- umiejętność asertywnej obrony swoich racji,
- inne umiejętności interpersonalne i intrapersonalne, których niedostateczne opanowanie może skłaniać do używania substancji psychoaktywnych w sytuacjach towarzyskich,
- wiedza o narkotykach, spostrzeganie ryzyka
- umiejętność radzenia sobie z problemami, formułowania celów i podejmowania decyzji.

Metody

- Interaktywne metody pracy z młodzieżą
- Praca w grupach
- Prezentacja efektów pracy przedstawiana na forum klasy
- Odgrywanie ról
- Quizy
- Gra
- Zajęcia „na rozgrzewkę”
- Zeszyt ćwiczeń dla ucznia
- Zadania domowe
- Wskazówki metodyczne dla nauczycieli.

Sposób wdrożenia

- Zalecane włączenie programu w strategię szkoły w zakresie profilaktyki
- Realizator programu – nauczyciel (program dla uczniów, pedagog – zajęcia dla rodziców)
- Program szkolenia – jednolity schemat szkolenia trenerów i rekomendacje dotyczące szkolenia nauczycieli, certyfikowany trenerzy w ramach systemu EU DAP Faculty prowadzonego przez Uniwersytet w Gent (Belgia)



Ewaluacja programu na poziomie europejskim

Przeprowadzono ewaluację formatywną, procesu oraz ewaluację wyników z badaniem efektów odroczonego programu (po 3 mies. i 15 mies. po zakończeniu programu).

Badanie spełniało rygorystyczne kryteria RCT (reprezentatywna grupa, losowy dobór, grupa kontrolna, efekty odroczone). Badano wpływ programu na używanie substancji psychoaktywnych oraz mediatorów.

**Program jest efektywny
w ograniczaniu używania alkoholu, papierosów i narkotyków.
Rezultaty utrzymują się ponad rok po programie.**

- program jest bardziej skuteczny w zapobieganiu używaniu niż wpływu na zaprzestanie używania
- Różnice efektywności ze względu na płeć – dziewczęta mniej podatne na program
- Program wzmacnia umiejętności odmawiania
- Ogranicza pozytywne oczekiwania i postawy odnośnie alkoholu, tytoniu, marihuany i narkotyków (w ogóle)



Ewaluacji w Polsce – wyniki

- Udział młodzieży w programie:
 - zmniejsza ryzyko picia wódki i upijania się
 - ogranicza używanie marihuany i haszyszu
 - ogranicza pozytywne oczekiwania i postawy młodzieży wobec używania tytoniu, alkoholu i przetworów konopi
- Młodzież - pozytywna ocena, zajęcia ciekawe, właściwy poz. trudności - pow. 40 % uczniów; wzrost umiejętności ochronnych – ok. 40%
- Rodzice – pozytywna opinia – zajęcia przydatne, ciekawe, odpow. trudne, wzrost wiedzy i umiejętności rodzicielskich – pow. 80%
- Problemy – zrealizowanie programu w całości (50%), trudności z zaangażowaniem rodziców

